

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta
dan praznik, dan poprej.Dopisi naj se izvolijo fran-
kovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje
po 20 vinarjev od garmond-
vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Leto XXII.

V Celovcu, 15. januarja 1903.

Štev. 3.

Zavedajmo se in zahtevajmo slovenske šole!

(Iz govora g. poslanca Fr. Grafenauer-ja na podružnič-
nem shodu v Št. Lenartu pri sedmih studencih.)

Ko bi bilo vse tako, kakor pesem, ki smo jo ravno slišali, bi bilo vse v redu in ne bi bilo nam treba govoriti in napravljati zborovanj. Ali žalibog, razmere naše postaviti je treba v pravo luč. No, pa krivi smo mi sami, da se nam ne godi, kakor si želimo. Potrebujemo k temu pa duševne hrane, in to je branje, to so dobri časopisi in knjige. Pravi se: čas dela človeka. Pa ni res, človek dela čas. Misli se, da mi živimo v času omike, dobroščnosti in rodoljubja. Pa ni vse tako. Današnji čas je čas sovraštva, trdosrčnosti in brezobzirnosti. Vse to pa občutimo najbolj mi Slovenci na Koroškem. Akoravno imamo pravico do obstanka, podkopavajo se nam naša domača tla. Da se pa godi to tako lahko, smo krivi mi sami. Vzdržali se bodemo le, ako skrbimo za to sami. Zato pa je naša dolžnost, skrbeti za slovenske šole.

Pravijo pa, da moramo znati nemško. Nihče nima pravice reči, da se mi nočemo učiti drugih jezikov. Nobeden še ni Nemeč, Lah ali Francoz, ako se uči teh jezikov. Le v slovenskem narodu je ta napaka, in to trobijo nevednim ljudem v uho nasprotniki. Jaz tudi berem nemške časnike, vendar pa sem Slovenec in ne samo po imenu, ampak po čutu in prepričanju. Marsikdo zgubi s slabim branjem narodnost in vero. Berite vsaj naš koroški, slovenski časnik „Mir“ in pa Mohorjeve knjige. Ako to vse dobro prebirate, bodele prišli tudi k pravemu spoznanju in k pravemu narodnemu čutu. Besede izginejo, berilo pa ostane. Morda bo tudi kdo mislil, z nemškim jezikom pride skozi celi svet? Nikakor ne! Le tako daleč, do kamor drugi znajo. Človek si tudi ne služi kruha z jezikom, ampak z rokami. Ako pa bi bil ravno nemški jezik tako potreben za življenje, zakaj pa Bog pri zidanju babilonskega stolpa ni ustvaril samo nemškega jezika? Ali dal je nam tam naš lastni jezik in tega ohraniti je naša sveta dolžnost. Hočemo pa se učiti nemškega jezika, da se nam ložeje godi.

Odrekajo se nam marsikatero narodne pravice, češ, da smo majhen narod. In zakaj? Stopimo na dan, pokažimo se kot narod in videli bo-

demo, ali se bode nas spoštovalo ali ne. Posnemajmo v tem Čehe. Dolžnost naša pa je, tudi skrbeti za mladino. Pri tem pa ne povdarjamo samo katoličanstvo, ampak tudi narodnost. Če zgubi koroški Slovenec narodnost, zgubi s tem še več. Nasprotnik ima pa potem lahko delo. In mi imamo pravico potegovati se ne samo za katoliško, ampak tudi za narodno slovensko vzgojo naše mladine. Šola mora blažiti srce, pa tudi bistriti um. Šola pa, če prava ni, je boljše da je ni. Mnogo od vas ni hodilo v 8 letno nemško šolo, vendar pa zna marsikdo več, kakor naši nemškutarčki. Ti znajo namreč najmanj. Nekaj nemško kokodakati, to je vse. Mnogokrat tudi pravijo nasprotniki: slovensko zna otrok že od doma, treba, da se uči v šoli nemško. Vprašam vas pa, ali nemški otroci ne znajo nemško že od doma? Zakaj pa se učijo potem še v šoli 8 let, nekateri še v gimnaziji 8 let in pa na visokih šolah, in sicer zmirom radikalnejši, to se pravi, zmirom natančnejši? Kar tekne Nemcu, to tudi nam. Da pa naši otroci dandanašnji ne znajo pravilno slovensko, to je vsakemu znano. Zato pa je naša dolžnost, za narod skrbeti in ljudstvu vcepiti naroden ponos. Še človekožrci so ponosni na svoj narod in skrbijo za njega. Idi med nje, reci jim, da so malovredni narod, in videl bodeš, kako te bodejo pohrustali. Imajo pač naroden ponos, tega iščeš mnogokrat pri nas Slovincih zastoj. Zato pa nam kradejo naši nasprotniki tako lahko naše pravice in nas preganjajo, kakor so preganjali že škofa sv. Metoda v devetem stoletju po Kristusovem rojstvu in se vzdignili proti njemu, ker je on začel poučevati slovanski narod v edinem pravem, lastnem njih slovanskem jeziku.

Mnogo smo od tistega časa trpeli, ali mnogo pa tudi spali. Nasprotnik je sejal med tem časom med pšenico ljuliko, ali hvala Bogu, ostalo je nam še nekaj pšenice. Kakor pa so preganjali Slovane že prej, tako jih preganjajo še sedaj, posebno pa nas Slovence na šolskem polju, ker vejo, da kakor hitro dobimo šole, kakoršne tirjamo mi, zadobil bode koroški Slovenec narodni ponos, kakor Čehi na Češkem in Moravskem, in potem bi bilo pa konec neomejene slave Nemcev-mogočnejšev na Koroškem. Ker je vzgoja in omika človeka mogoča le v materinem jeziku, zato je treba, da tirjamo odločno slovensko šolo, na kateri se bode učilo 3 leta samo slovensko in od tretjega leta naprej naj se uči

nemščina na podlagi slovenskega jezika. Edino le po tej poti je mogoče nam Slovincem doseči v šoli tisti vspeh, kateri je pravi in kakoršnega želimo in se ga bojijo naši nasprotniki. Za zahtevanje slovenskih šol in narodnih pravic pa manjka nam Slovincem žilavosti in vztrajnosti, tudi pa po množini narodne zavednosti.

Do zdaj je pripomogla k pravej vzgoji naše mladine veliko velikovška šola, ki jo vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda. Ta šola je tako uzorna, da enake na Koroškem ne najdemo in njene uspehe pripoznavajo tudi nasprotniki. Ker pa družba skrbi tako očetovsko za to šolo, in šolo za razvoj koroške mladine, je pa naša dolžnost, da mi družbo podpiramo. Kajti brez denarja nihče ne more životari. Čimveč nasprotnikov imamo, tem tesnejši mora biti naša združitev. Ako bi naša dična družba obnemogla, bi peli nasprotniki, na čelu jim deželni šolski nadzornik gospod Palla, v sredpostu alelujo! Ne ostanimo samo pri besedah in zborovanjih, ampak pokažimo dejanja! 44 rekurzov (pritožb) drži vlada nazaj, mi pa ne pritismo. Poglejmo žilavost delavcev! Brez vsakega poslanca dosežejo mnogo, mi pa nič. In temu je vzrok naša malomarnost in neodločnost kmetov. Bodimo edini, to je prvi pogoj do zmage. Tudi ne prepirajte in tožite se po nepotrebnem. Porabite tisti denar, ki ga sne sodnija in odvetnik (dohtar), v prid naše družbe. Ne jezite se in stiskajte pesti v žepu. Ako pa jo že stisnete, primite za par kron in dajte jih družbi sv. Cirila in Metoda. V prvej vrsti naj skrbijo tudi žene za podporo te prekoristne družbe, in naj nikdar ne držijo pri podpori še moža nazaj. Le ako bodemo, združeno močjo se potegovali za naše pravice in podpirali naše narodne težnje, bomo prišli do izvršitve naše skupne želje, do narodne svobode, in v to pomozi Bog in edinstvo Slovencev!

Dopisi.

Celovška okolica. (Čemu so šolarji?)
Mnogokrat že zgodilo se je na Koroškem, da je bil župnik ali kaplan obsojen v denarno kazen zaradi „kolportaze“, ker je delil vabila na razne shode, ki so bili sicer politični, a obilokrat važni v gospodarskem oziru. Na nekejši šoli v Mac Nevinovem področju — on je namreč predsednik okrajnega

solnčni svetlobi. Do takrat se mi je zdelo docela nemogoče, da bi kače dosegle tako velikost. Drevo merilo je v premeru gotovo tri čevlje, torej kakih sedem v obsegu, in kača bila je krog njega petkrat ovita. Glava bila je prav nad nama, in jezno in poželjivo je sikala s svojim jezikom na naju. Zagrabilim drog, da bi potisnil čoln nazaj, a zadel sem v bližnji štor in čoln je obtičal v blatu.

„Potisni, potisni! Gre se za najino življenje! kača naju gotovo ukonča!“ klical je tovariš in kazal na glavo živali. Potiskal sem in potiskal z vso močjo, pa zastoj! Čoln se ni ganil, obrnil se je k večjemu malo na stran.

„Obtičala sva“, pravim jaz. V tem trenutku zasuču kača svojo glavo na drugo stran drevesa. Najin čoln pa se ni ganil, če tudi sva napela vse svoje moči. Kaj je pač bilo? Blato samo naju ni moglo zadrževati in vendar nisva ničesar drugega opazila, kakor da tiči v blatu.

Znorel bi bil človek! Grozna žival, ki bi naju lahko stlačila kakor črviča, visela je tako blizu nad nama, da je naju prav lahko dosegla, a midva si nisva mogla pomagati, čoln se ni ganil. Če bi skočila iz čolna, bi nama tudi ne bilo pomagano; voda ni bila pol metra globoka in pod njo blato brez dna, z drogom nisva prišla do konca, najin pogin bi bil gotov.

To so bili grozni trenotki! Velikansko truplo menjavalo in blesketalo je v tisočerih barvah, ko se je kača premikala in se obrnila zopet na to stran drevesa. Potiskal sem in potiskal z drogom in napenjal svoje moči toliko časa, da nisem več dvomil, da ne premorem nič. Tudi moj tovariš

mučil se je zastoj z veslom. Breg bil je pa tudi toliko oddaljen, da ga v skoku nisva mogla doseči.

Naenkrat pade moj prijatelj vznak — nekaj črnega švignilo je kakor blisk mimo mene in potem so se mi oči neprisiljeno zaprle.

Grozovit vzklil prijateljev me je zdramil. Ležal je pred menoj na hrbtu, kača imela je glavo na njegovih prsih. Kaj sem čutil v tem trenutku, ni mi mogoče opisati. Mislim, da človeška duša hujših muk ne more prenesti. Kača legla je z glavo čez tovariša in njen pogled se ne dá drugače opisati, kakor satanska škodoželjnost in veselje najhujšega vseh vragov. Da, gledala je ta kača in sicer tako, da si ne želim tega pogleda več, tudi če bi se na ta način rešil smrti. Počasi odvila se je od drevesa proti prijatelju, da bi se njega ovila.

Prvi trenutek, ko sem tako videl svojega tovariša, bil sem do cela nezmožen, kaj bi storil, sploh kaj bi mislil, a skoro zadušeno zdihovanje prijateljevo dalo mi je zopet zavest, me bodrilo k delu.

„Reši me!“ bile so edine besede in nikdar v življenju me niso kake besede tako spodbodile, kakor ravno le-té. Niso zadele samo mojega srca; kakor s čudežem odvzele so mi tudi ves strah. Ena cev moje puške bila je še nabasana z debelimi zrni. Vzajem puško, napnem petelina, stopim korak dalje in poklekнем na tla. Ena stran kače glave obrnjena je bila proti meni. Puško nastavim kolikor mogoče blizu, merim na najširši kraj, ravno za in pod očesom in sprožim.

Na enkrat vidim, kako se vali nekaj črnega navzgor in v trenutku bil je ropot, da je bilo groza poslušati. Kača ovila se je zopet trdo drevesa, del glave in vrata pa je mahal in bičal po drevju, da

PODLISTEK.

Strašen trenutek.

(Iz poročila nekega potnika.)

S svojim tovarišem M. napravil sem na otoku Celebes v tihem morju izlet v notranje kraje po reki navzgor. Obrežje bilo je prav nizko. Proti poldnevu veslala sva h kraju, jaz pa sem skočil takoj na suho. Komaj pa sem se dotaknil mehkih tal, ko zaslišim glas, ki mi je pretresel mozeg in kosti. Naglo se obrnem in vidim tovariša, ki je bil bled ko smrt in se tresel kakor listi na trepetliki.

„Za božjo voljo! Kaj pa ti je?“ sem mu zaklical.

„Hitro hitro nazaj v čoln!“ je zdihnil.

„No, kaj pa je?“ vprašal sem sedaj prestrašen tudi jaz.

„Skoči hitro v čoln! Ne mudi se nič! Ne glej ne na desno ne na levo! Gre se ti za življenje!“

Takoj so mi prišle na misel strupene kače in brez obotavljanja vrnil sem se v čoln. Ko sem bil v njem, ozrl sem se nazaj na kraj, kjer sem preje stal, a zapazil nisem ničesar. Že sem hotel prijatelja vprašati, kaj ga je vendar tako preplašilo, ko kakor slučajno pogledam na drevo nad menoj. Straha sem zakričal in da bi ne bila taka nujna sila, zgrudil bi se bil nezavesten na tla.

Na drevesu visela je krog in krog ovita, ravno nad krajem, kjer sem stal, grozna kača, kakoršne še nikdar nisem videl, velika, kakor nikdar nisem slišal. Oči so se ji svetile kakor dragi kameni v

šolskega sveta — pa razpošilja učitelj tudi vabila, in sicer na „ball“ in to po — šolskih otrocih. Kako se to more goditi, nam ne gre v glavo. Učitelji menda smejo pod Mac Nevinovem in Palla-tovim varstvom — vse!

Beljak. (Zborovanje v Št. Lenartu pri 7 studencih.) No, vendar še ni mrtva! Kdo? Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico. Po dvehletnem spanju, kakor je omenil načelnik sam, se je vzbudila in reči moram, da je vstala z nekako svežo močjo. Kako je bilo že potreba zborovanja, pokazala je udeležba. Prišlo je poslušalcev okoli 150. Pa ne samo število je to pričalo, ampak osebe, kajti udeležili so se shoda po večini moške, ki stojijo v resni borbi življenja, vsi skoraj posestniki. Po slavnostnem govoru, ko se je predstavljala „kamera obskura“ (predstavljen je slik skoz svetilnico na senco) in se je hišno delo končalo, je še prihajalo ljudstva, med tem mnogo kmetie in doraslih deklic, da je naraslo število nad 200 oseb. Načelnik podružnice, gosp. Matija Wutti, otvori zborovanje o 1/2 5. uri popoldan in pozdravi navzoče v kratkih besedah, jim kliče krepko živijo in predstavi deželnega poslanca, gospoda Franca Grafenauer-ja. Po pozdravu zapoje pevski zbor „Slovenskega omizja v Beljaku“ krepko pesem, kateri sledi živahno odobravanje. Zdaj nastopi deželni poslanec gospod Grafenauer kot slavnostni govornik. Burno odobravanje je sledilo izvrstnemu enournemu govoru. Na to so se pobirali doneski za družbo in se je nabrala lepa svôta kron 42.44, katera se pošlje družbi v Ljubljano. Hvala vsem darovalcem! Ugajala je navzočim posebno „kamera obskura“, katero je blage volje preskrbel gosp. Ivan Graber, slikar v Štebnu pri Bekštanju. Pri volitvi odbora se je izvolil načelnikom zopet naš skušeni gospod Matija Wutti, p. d. Pajovec, posestnik na Vočilu. Njegov namestnik je Gašpar Truppe, p. d. Irgič. Drugi odborniki so ostali skoraj vsi ta stari. Po vspredu se je razvila živahna zabava in je Janez Aiholzer, zasebnik iz Žuželč, zopet skrbel za smeh poslušalcev. Domači pevci pa so peli prav ubrano lepe slovenske pesmi. Žalibog je železnična zveza tako neugodna, da so se morali mnogi posloviti prezgodaj od vrlih Št. Lenartskih národnjakov. Gospodu deželnemu poslancu Fr. Grafenauer-ju tem potem še enkrat srčna hvala za njegov trud in pouk in ga prosimo še znanprej, morda v kratkem, za blagovoljno duševno podporo. Da ste nam zdravi!

Beljak. (Šolske zadeve.) Tri leta že tirja vodstvo tukajšnje strokovne šole (Fachschule), ki je prizidana ljudski šoli, da se ji odmerijo potrebni prostori. Zaradi tega so morali vzeti ljudski šoli najlepše sobe. Nahaja se pa tam tudi Vidmanovo zavetišče za dijake in tudi to naj se iz ljudske šole odstrani. Pri vsem tem pa bi se ne moglo pridobiti zadosti in pripravnih prostorov. Vrh tega pa se ima priklopiti „Novi Šmartin“ mestu in občini Beljak, kar bo povzročilo, da pride precejšnje število otrok v ljudsko šolo v Beljak. Nadalje nameravajo ustanoviti tudi meščansko šolo za dečke. Vse to je privedlo merodajne kroge do sklepa, zidati novo poslopje za strokovno šolo in bi se sedanje porabilo za ljudsko in meščansko šolo. Owire pa dela denarno vprašanje, kajti novo poslopje z zemljiščem bi stalo 240.000 K. Seveda bi se mo-

je letelo vse v drobne konce. Nekaj časa bal sem se celo, da bo zverjad razbila čolu.

Prijatelj se je vspel, a govoriti ni mogel, še manj pa kaj delati. Grozna nevarnost ga je preveč pretresla. Še enkrat sem zagrabil za drog in zopet poskusil, da bi čoln spravil od kraja. Sedaj sem zapazil, kaj je naju preje zadrževalo; videl sem, da se je čoln spredaj zamotal med drevesne korenine. Z malim trudom sva jih odstranila in tako prišla zopet v tok reke.

Vprašal sem prijatelja, ali počakava toliko časa, da bova videla, kako bo kača poginila. „Za božjo voljo, ne!“ zdihnil je slabo. „Kakor le hitro mogoče, vrniva se nazaj.“ Seveda se nisem obotavljal in veslal zopet po reki navzdol. Zvečer dospela sva v Manavo.

Prijatelj od strahu, katerega je moral pretrpeti, ni več okrevljal. Bolan je na živcih in če se v spanju vleže na hrbet, takoj se mu vrne v sanjah ona strašna ura, oni grozni trenotek, ko je kača položila svojo glavo na njegove prsi, dokler se ne prebudi ves se tresoč in obdan z mrzlim, prav mrtvaškim potom. —j.

Smešničar.

* **Vreme.** Po dolgem dežju se je začelo jasnit, a v neki veliki kmečki hiši je hotela iti na vrata pogledat sonce domača gospodinja, ki ni bila ravno lepa. „Za božjo voljo“, je zakričal prestrašen kmet, „pojdi hitro nazaj, sicer se prestraši vreme pred teboj!“

rala ta svôta vzeti na posodo in bi obresti z amortizacijo (odplačevanjem kapitala) znašali 5 1/2 %, to je 13.200 K. Ako se še prišteje vzdrževanje strokovne šole, narastejo letni stroški za ta zavod na 14.000 K, katere bi morala plačevati občina Beljak. Tega bi pa občina ne zmogla, ki plačuje zdaj že 27.000 K na leto za šole. Ker pa znaša dolg mesta Beljak že 1,160.000 K (en milijon 160.000 kron) in bo v par letih potreba razširiti bolnišnico, napraviti nove odtok (kanale) itd. Z ozirom na to, da se bode moral napraviti nov dolg in z ozirom na to, da znašajo občinske doklade že 45 %, je mogoče misliti na stavbo strokovne šole le, ako prispeva k plačevanju obresti tega zavoda izdatno učna uprava in da dovoli tudi dežela večji prispevek. — Zdaj pa malo opazk! Da je strokovna šola postala premajhna, pride od tega, da so ustanovili dva takimenovana pripravljalna tečaja in more se vstopiti iz ljudske šole s 13. leti v strokovno šolo v prvi, iz gimnazije pa v drugi pripravljalni tečaj. Potem pa so še trije letniki, tedaj skupaj 4, oziroma 5 let. Kakor ima pa skoraj vsak zavod neko napako, se nahaja to po mojem mnenju tudi pri strokovni šoli. Ta šola ima namreč namen, izšolati dobre, za sedanjí čas pripravne rokodelce, oziroma samostojne mojstre. Ali prav gotovo je, da komaj polovica izšolanih na tej šoli ostane pri svoji stroki. In zakaj? Malo le, kar jih izstopi iz ljudske šole, pozna pravi namen te šole. Vstopi samo zato, ker se imenuje namreč šola in da prihrani eno leto v ljudski šoli. Mnogi zopet so od boljših starišev, za gimnazijo pa nesposobni, ker so preveč razvajeni in božani od doma, roditelji pa mislijo, strokovno šolo bode fant že izdelal. Dokler je v tej šoli, se mu zdi še prijetno, ker je namreč šola. Ali, ko bi imel prijeti po dovršeni šoli v delavnici za obel, strugo ali rezlarsko železo in se utopiti v trdo delo rokodelca, pa začne premišljevat, na katero stran bi jo ukrenil, da bi se mu prijetnejše in ložeje godilo, vsaj se je učil vendar malo več, kakor obel, ali strugo goniti. Prej se je čutil dijaka — tako imenujejo tukaj tudi res mnogi napačno obiskovalce te šole — zdaj pa bi imel biti delavec pri trdem delu! Še slabši pa je s tistimi, ki pridejo iz gimnazije. Ti so naravnost ironija (smešnost) rokodelstva. Navadno se naveliča tak dela že v šoli, akoravno je proti delavnicam še igrača, in zapusti zavod še prej da ga konča. Da bi šel, oziroma ostal tak v delavnici, pa res ni dobro upati; to stori k večjemu še kak rezlar. Slučajev je dosti. Vsaj tudi že nekateri stariši pošljejo fanta v strokovno šolo samo zato, ker z gimnazijo ni nič opravil. Najboljši in zvesti svojej stroki so še fanti iz dežele, ti ostanejo še vedno pri izvoljenem poklicu. Po mojem mnenju bi dosegla strokovna šola svoj namen in pravi vspeh le tedaj, ako bi se sprejemali v to šolo le učenci, kateri so se prej učili svojega nameravanega rokodelstva v kaki dobri delavnici vsaj dve leti in se na ta način že prej privadili praktičnemu delu, kajti fanta prej šolati 4 do 5 let, se čuti z 17 do 18 leti le bolj dijaka, nego delavca. In ne samo to, doseglo bi se s tem tudi, da bi posameznik dobil ložeje kraj za delo in si kar v začetku, ko zapusti šolo, ložeje služil svoj kruh. Tako se mora pa boriti zmirom s praktičnim delom in mojstri sprejemajo take pomočnike v začetku njih vstopa v delavnice ne neradi, nekateri celo ne. Nasprotno bi se posameznik privadil delu prav dobro, ako bi se učil prej vsaj dve leti pri kakem dobrem mojstru. Na ta način bi imel on veselje za svoj stan in postal marsikateri dober samostojni mojster. Strokovne šole bi pa ne postajale tako hitro premajhne in bi izvrševale res pravi svoj namen!

Beljak. (Tatvina.) V nedeljo 4. t. m. hotel je nek lopov v času od 12. do 1. ure popoldne ulomiti v nabiralnik, ki je postavljen v farni cerkvi. Kakor pa kaže vse, ni imel zadosti časa; poškodoval je samo nabiralnik, denarja pa ni mogel dobiti.

Žabnice. (Posojilnica.) Dne 4. januarja, prvo nedeljo v novem letu, začela je tukaj poslovati novoustanovljena hranilnica in posojilnica z neomejeno zavezo. S prvim uradovanjem smemo biti zadovoljni, kajti pristopilo je 17 mož kot združnikov in bilo je prometa nad 1600 K. Prihitej je k prvemu uradovanju tudi občespoštovani gospod Franjo Jošt, revizor Celjske zveze, h kateri je priglasila svoj pristop tudi naša hranilnica in posojilnica. Uradovalo se bo v prihodnje vsako nedeljo od treh do štirih popoldne, in sicer začasno v tukajšnjem župnišču. Denarne vloge sprejemajo se od vsakega, naj bo ud zadruga ali ne, in se obrestujejo po štiri od sto. Posojila dobivajo samo združniki, to je, taki, kateri so se dali vpisati v združni zapisnik in so vplačali svoj delež po 5 K in vstopnine po 2 K. Posojila se dajejo združnikom iz Žabnic, Ukev in Ovčjevasi. Deleži se sicer ne obrestujejo, pa se vrnejo deležnikom, kadar bi izstopili iz zadruga. Ker je delovanje hranilnice in posojilnice omejeno na tri imenovane popolnoma slovenske fare, se je zadruga osnovala na slovenski podlagi. Čemu bi tudi Slovenec vedno

hlapčeval Nemcu, mu nosil svoj denar, da ga potem ta kot národ druge vrste stiska in zaničuje. Nekateri pomisleki, ki jih tu pa tam v tem oziru kdo ima, bodo kmalu izginili in ljudje bodo potem posojilnice sami veseli. Naša hranilnica in posojilnica stoji tudi jako trdnih nogah, ker ima na čelu g. Ehrlich Janeza in druge značajne in trdne moške in kmete, in je tako vsega zaupanja vredna. Želeti bi bilo, da bi se v kratkem poravnali precejšnji ustanovni stroški in bi mogla vspešno delovati tako v gmotnem kakor v národnem oziru za blagor ljudstva.

Dholica. (Zidanje nove šole.) Spomladi bodo začeli tukaj zidati novo šolsko poslopje. Kmetje so se tega časa zmiraj bali, ker bo veliko plačil. Zidalo se bo za štiri razrede in naj še kdo pravi, da Dholica ni „fortschrittlich“. Je pa žalibog tudi „rückschrittlich“ gledé poslov, ker jih mnogo v mesta in tovarne gre.

Dholica. (Odperto pismo g. Barigeljcu.) Slišal sem, da ste potovali pred kratkem skozi Poreče in Vrbo; zakaj pa niste pogledali na Dholico? Prepričali bi se bili, da tukaj ni več tema, ampak da se že močno dani, videli bi pa tudi našo Dholico „gospôdo“, ki se tako odlikuje po svoji omiki. Poslala je namreč našemu župniku novoletno voščilo kar po luteranski „Bauern-Zeitung“-i. Župnik je namreč grajal tiste nedolžne vodopivce, ki sedijo med pridigo po tabernah in ko je pridige konec, si ogledajo na malo cerkev od zunaj. Spregovoril je tudi druge svarilne besede. Zadosti je bilo, — novoletno voščilo je prišlo. Poglejte vendar enkrat na Dholico, zvedeli bote veliko novic in slišali ganljivo pesem od adventnega plesa. Zdaj pa pozdravite Franco in vso zlahto! Vaš Dholčan.

Gospa sveta. (Nesreča.) V vasi pod Tanenbergom zgodila se je nesreča, vsled katere bo moral mladenič dati svoje življenje. 18letni Mirnikov sin peljal se je po novo dekle: kakor pa je pri nas že žalostna navada, ni se vrnil takoj na dom, ampak popival po raznih gostilnah. Nasledek je bil, da v pijanosti ni mogel več vladati konja; prekučil se je voz, dekla si je polomila rebra, fant zlomil si roko, pobil se po glavi, tako da so ga prepeljali v bolnišnico v Celovcu. Čujte, kaj dela žganje!

Št. Jakob v Rožu. (Naš Hribernikov Korl.) Vsake počitnice ima Št. Jakob v Rožu čast imeti v svoji sredi znanega Korlna, ki je sedaj učitelj v Št. Juriju v Zilski dolini. Tudi letošnje božične praznike nas je počastil, ob enem pa tudi dal celemu nemčurskemu svetu vedeti, kje biva Št. Jurski „minister za uk“. Kajti že I. številka lista „Bauern-Zeitung“ je pod napisom „Dräulach bei St. Jakob in Rosentale“ prinesla poročilo, tikajoče se šent-Jakobske posojilnice in posebno še podpisanega župnika v Št. Jakobu, poročilo polno laži, kakor je to že navada pri Korlovih poročilih in pri takih, katere on sprožuje. G. Korl! Vi me imenujete: „Berüchtigter Mir-Schreiber“, to bi bilo po slovenski: „slaboglasni ali razupiti dopisnik Mir-ov“. No, ste pač mero vzeli po sebi! Le spomnite se, koliko laži ste Vi že spravili med svet! Veste, g. Korl, kaj je laž? Koliko sem Vam jih dokazal že jaz! Ne maram Vam jih vse naštet; škoda bi bilo časa. Da pa ne bodete mislili, da jih ne vem nobenih, opomnim Vas samo skoz in skoz lažnjivega Vašega poročila o smrti Majerčeve Lene v Št. Jakobu. Meni, g. Korl, še nihče ni spričal kake laži, dasi v „Miru“ dopisujem že od časa, ko sem bil še dijak VII. latinske šole v Celovcu, tedaj že 18 let. V vsem tem času sta na moje precej številne dopise prišla samo dva popravka: eden izmed teh dveh je bil od Vas, g. Korl. Kako ste se z njim vrezali, še menda pač niste pozabili! Laži pa mi niste niti ene dokazali — jaz pa sem Vam jih dokazal že precej ter Vam jih tudi dokazem še v prej omenjenem dopisu v listu „Bauern-Zeitung“. Prva laž je, da je št.-Jakobska posojilnica pogorelec v Dravljah podarila samo 130 K, marveč podarila jim je 243 K. Druga laž je, da je kedaj v „Miru“ bilo brati: „kaj pomaga Dravljancem ta denar (= podpora št.-Jakobske posojilnice), ker istega znosijo k Šusterju in v gostilno njegove sosed“. Poglejte 50. številko „Mira“, „Telefonska poročila“ in berite, kar je tam: „Največ dobička bi imel od teh (= 55.000 K, katere so za Dravljance baje nabrali nemškutarji) Maček in njegova sosed“. Tretja laž je, da je „Mir“ pisal, da so Dravljani beračili za 55.000 K. podpore, kakor trdite v „Bauern-Zeitung“. Vsaj jaz sem v „Miru“ bral le: „Žalostna resnica pa je, da se je zaslepljenim Dravljancem o teh 55.000 kronah samo sanjalo“. Sicer pa ne zamerite, g. Korl, če Vas tukaj opomnim onega „godala“, s katerim Škofičanom niste marali zagosti nemške pesmi! Ali res ne čutate, da so „Telefonska poročila“ večinoma šaljiva? Sploh pa istega poročila nisem pisal jaz in z njim nisem v nikaki zvezi. Resnica je, kar pišete: „da k podpori, katero je Dravljancem dala posojilnica, jaz iz svojega nisem dodal ničesar;

resnica je pa tudi, da sem jaz bil tisti, ki je pri odborovi seji in potem pri občnem zboru posojilnice predlagal, naj se Dravljancem dovoli podpora 243 K, četudi me nobeden izmed Dravljancev za to ni naprosil. Storil sem to prostovoljno, ker sem videl potrebo. Če tudi je šent-Jakobska posojilnica slovenska in smo vsi njeni odborniki slovenskega mišljenja, se nismo ozirali na to, da so nam Dravljanci, prav za prav nekateri izmed njih, skoraj povsod nasprotni: videli smo potrebo in smo dali, kolikor smo mogli. Hvaležnosti za to nismo pričakovali, še manj pa smo se nadejali, da nas bodejo Dravljanci, kar jih je nemčurjev, za dobroto z lažmi osirali po celem svetu. Vsem drugim darovalcem se zahvaljujejo; še celo nemškeje (Mačkovej) posojilnici v Št. Jakobu, ki je dala 50 K; slovensko posojilnico za darovanih 243 K. pa obrekujejo! Tudi gospej Tobisch, soprogi g. zdravnika v Rožeku, nimajo niti besedice v zahvalo, dasi je dobrosrečna gospa prva nabirala podpore za pogorelece v Dravljah in dasi je veliko nabrane obleke in drugih darov lastnoročno razdelila ponesrečencem. Sevé, blaga gospa ni prinesla darove „von fortschrittlich gesinnten Spendern“ (od nemčurskih darovalcev), zato ne zasluži nobene hvaležnosti. Žalostno je to, pa ne za nas Slovence, pač pa za takoimenovane „fortschrittlich Gesinute“ v št.-Jakobskej občini. Mi pa se tolažimo s tem, da z lažmi še nihče ni prišel daleč, resnica pa da je vselej še zmagala!

M. Ražun, župnik.

Področica. (Zaprli so) in izročili c. kr. okr. sodišču v Rožeku delavce Dominika, Ernsta, Rajmunda in Romualda Fromerja ter Gašparja Forte, da si ohladijo prevročo kri. Vzrok: Pretep! — Zabodli so gostilničarja Homšaka pri nekem pretepu delavci v levo stran prs. Sreča njegova je bila, da je bil debelo oblečen, sicer bi bila rana smrtna. Rano so mu zašili.

Področica. Pretepi in poboji so pri nas na dnevnem ali še bolj rečeno, na nočnem redu ali neredu. Zadnjič so si delavci zopet puščali nekoliko svojo prevročo kri in so enemu prerezali trebuh. Prepeljali so ga v bolnišnico v Beljak. Ponesrečeni je Tempov sin Podkrajem.

Št. Ij. (Nesreča.) V soboto 3. januarja peljal se je posestnik p. d. Martin v Št. Jakob, ker mu je obolel konj. Ker ni našel župana doma, peljal se je za njim Področico. Ko sta se vračala domu, prebrnile so se sani in Martin padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico. Dal mu Bog kmalu okrevati, da ne bi preveč trpelo obilno gospodarstvo.

Galicija. (Našim „fortschrittlerjem.“) Kakor je „Mir“ že poročal, smo ustanovili „posojilnico“, katera je tudi že registrirana; in glejte, že ustanovitev je našim „hajlovcem“, naj bo jim ime Teyrovsky ali pa Kognik (pač izvirna Prusa, vsaj po imenu!), trn v očesu, kajti svoje jeze si niso vedeli drugače ohladiti, kakor da so izlili svoj žolč v svojem glasilu „Freie Stimmen“. V tem listu naznanjajo v 1. št. t. l. nemškemu svetu, da se je tak prepotreben zavod pri nas ustanovil. Česar pa se ti naši nemčurji najbolj bojijo? Čujte, kaj piše dopisnik iz Galicije: Glavni namen posojilnice naše je napraviti iz naših „strammfortschrittlich in nemškomišlečih“ Galičanov — „katoličane“. S tem hoče znabiti ta šušmar iz Galicije reči, da imamo med seboj tudi drugoverce? No, poznamo takega drugoverca, kateri pa gleda le na to, da bi izsesal iz kmetovega žepa, — kdor je namreč tako neumen, da se mu vda. — zadnji krajcar. Saj je nekdo celo rekel: zdaj je treba prirejevati godbe, dokler ima ljudstvo še kaj denarja. Kmetško ljudstvo, dragi delavci! Ali ne sprevidite, kaj taki „prijatelji“ od vas hočejo? Le trudite se cel teden, da, cel mesec, a konečno pa pridite in napravite pri nemškutarju vse, kar ste prislužili in potem ste pač prav „strammfortschrittlich in deutsch gesinnt“. Napad na Opaškega g. provizorja pustimo, ker pričakujemo, da bo sam pošteno zavrnil naše —sky in —ike.

Železna Kapla. (Še nekaj o zadnjih volitvah). Izvrstno so se postavili v belski občini volilci za našega kandidata, gosp. Grafenauerja, kar imamo pripisovati obilni udeležbi in narodni zavednosti. Poskušali so sicer nasprotniki pregovoriti nekatere našince, a ti so se jim pošteno odrezali, da so oni zginili kakor kafra. Kakšna zavednost vlada tu, se vidi iz tega, da so iz daljnih, goratih Kort prišli vsi volilci, in iz 3 ure oddaljene Koprivne je prišlo od 22 volilcev 20. Neki volilec pozabil je doma legitimacijo. Bil si je v skrbeh, kajti domu nazaj hoditi bi bilo prepozno. Toda glej, v tem pride njegova žena vsa zasopla ter prinese možu legitimacijo. Takoj, ko je mož odšel, zapazila je ona, da je pozabil njen mož važni list. Napravi se hitro, pusti vse delo in hajdi 3 ure daleč za možem v Kaplo, da more ta oddati svoj glas. Ali ni to navdušenje? To je pač zavednost, ki naj služi vsem Slovenkam v vzgled. Vsa čast taki ženi, in mislim, da bo ta zavednost v po-

snemo tudi pri drugih ženah, ki bodo navduševale vsaka svojega moža, ki je bolj mlačen, da naj se zaveda svoje narodnosti in naj ne bo podlaga tujčevi peti.

Železna Kapla. (Slovenski napisi.) Jeseni zamazani napis na kolodvoru se je sedaj popravil in sicer popolnoma pravilno, kar mislim da niso hoteli doseči oni slavni mazači, katerim je prejšnji nepravilni napis tako bodel v oči. Vidite, naše delo ni ostalo brez vspeha! — Ravno v istem času bila je tudi vržena deska pri nemški hranilnici v blato, ker je nosila tudi slovenski napis. Sodnija je zasledovala in posrečilo se ji je tudi, najti one, ki so to storili. Bili so to fotograf, urar Komatič in župan kapelskega trga, Niederdorfer. Pri obravnavi v Železni Kapli dobil je župan Niederdorfer 80 kron, reci: osemdeset kron „nagrada“ za to junaško delo, urar Komatič bo pa lahko 5 dni v posebni sobici ure navijal in še postil se bo enkrat zato, in fotograf pa se lahko dva dni samega sebe fotografira, če mu je ljubo. Tako se kaznuje tako pobalinstvo! Dobro! Škandal je pa vendar-le, da se takih falotarij udeležuje župan, torej mož, ki ima v občini kot prva in glavna oseba gledati na mir in red. Vprašamo torej, ali je še župan? In koliko časa hoče ostati še na tem mestu?

Globasnica. (Hajl kulturi naših naprednjakov, p. d. nemškutarjev!) Morda mislite, da smo Globaščani že zaspali ali pa so nas naši itak že povsod znani nemčurji snedli, pa temu ni taka. Mi delujemo naprej vkljub nestrpnosti, nesramnosti in vseh obrekovanj naših „hajlovcev“, o katerih je „Mir“ že toliko poročal. Da se pa ti naprednjaki (?), katerim na čelu stojita naša dva učitelja, še bolj postavijo v pravo luč, naj bo povedano o njih šo tole — dobrim v potrjenje, omahljivcem, da spoznajo nesramno ravnanje naših prismojenih nemškutarjev, tem samim pa v sramoto. Te prismoje pri vsaki priliki pravijo, da so Nemci, a joj, kako lomijo blaženo nemščino; pravijo, da so „tudi“ kristijani (tega jim nihče ne odreka), pa Kristusove namestnike pri vsaki priložnosti zaničujejo. Obnašanje teh ljudi v cerkvi je po celi okolici znano; kako pa sploh posvečujejo praznike, označuje sledeči dogodek: v Paharjevi gostilni (na pošti) je p. d. „Štumf“ iz Podjune na nesramen način blatil duhovnike, kakor se je pač naučil iz „Štajerca“, za katerega razširjanje so se tudi Paharjevi prav močno trudili. Pri tej priložnosti pa moram izreči svoje obžalovanje, da v tako hišo morejo še zahajati celo duhovniki. To Štumfovo nesnago je eden našincev prav pošteno zavrnil ter se mirno podal domu v Podjuno; pa kaj se zgodi! Na veliki praznik popoldan prihrumi neotesana malovaška druhal v Podjuno, da bi se maščevali nad tem, kar je rekel našinec nasprotnikom pri Paharju v obraz; nesreča je hotela, da so našince, poštenega moža, posestnika, našli pri „Spotik“-u. „Slovenec je med nami, ta mora vun“, so kričali nemške kulture polni „hajlovci“, kakor so se pač naučili od svojih mojstrov iz Velikoveca in Dobrlevasi. (Gospoda Zenkl in Sporn lepo „maniro“ ima vajina stranka!) Daleč se je razlegalo kričanje in tuljenje malovaških in podjunskih divjakov; a eden med njimi je bil še nekoliko bolj pameten, namreč Matajdlnov Šiman, kateri je uvidel, da zna se Slovincu slaba goditi, ter šel skrivši z njim iz hiše. Ko to zapazi divja druhal, plane za njim, začne lomiti kole od plotov in upije: „Kje je Ruh (tako je nesrečnemu ime), da ga bomo ubili!“ Tako so tulili po vasi, kakor izstradani volkovi, v času, ko smo drugi molili v svojih družinah sv. rožni venec. — Ali dosti o tem, a konečno še vprašanje na naša dva učitelja: Je-li morebiti to tista luč, katero sta vidva pred 2 letoma tako toplo pripočala? Spominjam se pri tej priložnosti dogodkov pred letom dnij; kako so začeli psovati in sovražiti našo nepozabljivo prejšnjo učiteljico, gđč. Tavčar, ker ni hotela občevati s tako fakinažo, med katero se pa naša učitelja prav dobro počutita. Imenovana gospodičina si je znala pridobiti ljubezen otrok, spoštovanje starišev celo iz nasprotnega tabora, — in vi dva?!?

Št. Vid v podjunski dolini. (Shod.) Že k'popoldanski božji službi je začelo ljudstvo vreti vkup, kar mravlje. In ob 1/2 4. uri so bili prostori Biltišnikove gostilne čisto polni. Gospod načelnik otvori zborovanje ter pozdravi došle poslušalce. V kratkem razloži veliki pomen družbe sv. Cirila in Metoda. Posebno se ozira na potrebe na kmetih; naj bo razloček med mestom in deželo. Ker nam nasprotniki ne dajo, kar nam gre, se je ustanovila družba. — Na to govori gosp. Podgore o potrebi prave in dobre vzgoje pri mladini, pa tudi pri odraslih, in to doseči je namen družbe sv. Cirila in Metoda ter njenih podružnic, katere naj se pridno podpirajo. Vrh tega pa nikakor ne smemo opustiti, zahtevati od vlade, da nam dá, kar nam katoličanom in Slovincem gre — dobrih šol. Splošno odobravanje je žel g. govornik od poslušalcev. Za razvedrilo je skrbela „Bisernica“ iz Celovca ter pevci iz Škocijana, ki so pokazali, kako vrolo napredujejo.

Slava jim ter njihovemu pevovodji gosp. Poljancu! Posebno zahvalo pa zaslužijo igralci iz Škocijana, zakaj igrali so izborno, tako, da so njihovo marljivost priznali in pohvalili celo poslušalci iz mesta. Če bi le tudi druge nastopili zmožni ljudje, ter uprizorili takih ljudskih iger! Konečno naj bodo pohvaljeni tudi domači cerkveni pevci, katerih čista grla so nam zakrožila marsikatero lepo pesem. Vsem Št. Vidčanom bo ta dan gotovo ostal v dobrem spominu ter se bodo tem tesneje oklenili majke Slave.

Libučje. (Pretep.) Posestnika Mat. Breznik in Jos. Slanič ter hlapec Fr. Libnik so se dne 4. okt. l. l. sprli pri spravljanju stelje. Jos. Slanič in Fr. Libnik sta pri tem z vilami pošteno nabila Breznika ter ga poškodovala telesno. Dne 22. decembra l. l. sta zavoljo tega stala pred celovskim deželnim sodiščem. Slanič je dobil tri, Libnik dva meseca ječe.

Možica. (Nesreča.) Po noči od 16. do 17. dec. se je v Keupovem hlevu zadušil Oberjev konjar Miha Spis. Dne 17. decembra zjutraj so ga našli mrtvega pod konji. Napravil si je zvečer žrjavico, da bi se grel, a ga je omamilo, da je našel nesrečno smrt. Čudno je bilo postopanje okrajne sodnije v Pliberku. Županstvo je nezgodo takoj naznanilo sodniji, da ta odpošlje komisijo. Sodnija je komisijo določila na dan 19. decembra popoldne, a ob določeni uri ni nihče došel. Na brzojavno vprašanje, kaj je storiti, je došel še-le dan pozneje z večerno pošto ukaz, naj se mrliča pokoplje. Hitro to ravno ni!

Prevalje. (Razno.) Pravcato mesarsko klanje z nožmi je bilo 4. t. m. zvečer pri Fari. Nečloveško so zdelali nekega mladega kmeta. Dobil je menda 32 ran in posebno hudo in nevarno rano na prsni. Le težko bo okreval. — Kap je zadelo deklo Lizo Pristop. Pri delu se je naenkrat mrtva zgrudila. — V preteklem letu je bilo v naši župniji rojenih 122 (101 zakonski in 21 nezakonskih), umrlo jih je pa 121. Prevaljčani torej še ne bodo tako hitro izumrli, za kar nam je že poseben dokaz, da je bilo letos samo na praznik sv. treh kraljev nič manj kot šest krstov.

Prevalje. (Božičnica), ki jo je priredilo naše katoliško delavsko društvo na novega leta dan, obnesla se je prav dobro. Ta lepa veselica je privabila obilo delavskega in kmetijskega ljudstva. Sicer prostorna dvorana je bila ta dan žalibog premajhna, da bi našli vsi prostora in več jih je moralo zopet oditi. Počastil nas je tudi č. g. vikar Val. Podgore, ustanovitelj tega društva. V svojem nagovoru nam je razložil pomen božičnega drevesca in pokazal, kako je ravno Kristus poprej zaničevani delavski stan povzdignil do prave časti in kako so po Kristusovem vzgledu ravno papeži in posebno naš sedanji sv. Oče Leon XIII., vedno skrbeli in se potegovali za revnega delavca. Hvala mu za zanimivi spodbudni govor. Nato je Nežika gladko in pogumno deklamovala legendo o božičnem drevesu. Sledila je razdelitev darov med ude delavskega društva in ob koncu šaljiva licitacija, ki je marsikateremu izpraznila mošnjiček, društvu pa prinesla lep dobiček. Za zabavo so skrbeli tudi novi domači pevci, ki so se med nami prvokrat, in upamo da ne zadnjikrat, pokazali. Izrekamo najtoplejše zahvalo vsem, ki so ali z denarnimi prispevki ali z različnimi darili pripomogli k prireditvi te slavnosti. Bog plati! — Staro leto je odneslo s seboj še tisto malo snega, kar smo ga imeli; bilo je krog in krog vse kopno, sedaj pa je sneg zapadel zopet prav na debelo.

„Telefonska poročila.“

Geslo: „Udri, udri, mah na mah!“

Celovec. Celovčani dolgo niso vedeli, zakaj na okrajnem glavarstvu šipe tako ropotajo. Sedaj so še le izvohali, da je Mac Nevin na svoje imenitne odloke gledé mestnega pokopališča in škofiških častnih občanov dobil dolg nos, zraven pa precej popra, katerega je moral „pošnopati“. Vsled tega pa sedaj tako močno kiha. Rabi sicer razne protipripomočke, zdravniki pa pravijo, da bo takoj ozdravel, če bo postavil prav „razumel“.

Celovec. Zunanji minister za Japonsko brzojavlja: 1. aprila imamo volitve. Zvedel sem, kako so pri vas delali pred in med volitvami. Kaj začetni? — Odgovorili smo na kratko, naj se obrne na mojstre v teh rečeh: 1. Tempohar (golaž in frakeljni); 2. Dobroliki Taurer (razbijanje); 3. Metnic (znanje raznih, sicer ne posebno priljubljenih „šprah“). Na pomoč še lahko pokliče dohtarje vseh dohtarjev, učitelje in slavne velikovške „purgarje“, katerim bi na ta način vsled ugasle električne posvetila druga luč.

Beljak. Urednik „Neue Nachrichten“ kliče v svojih prvih številkah vse h... če na pomoč. V želodcu mu posebno ležita „Mir“ in „Naš Dom“.

Beljak. Prettenhofer izdajal bo svoj list tudi v „slovenščini“ in sicer v tisti, v kateri piše

„omtskolega“ (der rothe Regenschirm) Francej Samonig v Vetrinju. Dopise vozil bo Francej vedno v „radltrugetei“.

Globasnica. Dr. Gust. pl. Bauh nam je obljubil dati obilno gradiva za telefon, kar bo gotovo vse zanimalo; v potu svojega obraza se bo trudil in če strga še več čevljev, kakor nekaj pri agitaciji zoper „bindišarje“, bo vendar vse obletel od Obirja do Meže, od Pece do Svinjske planine, da le drži besedo, dano „Miru“.

Sele. Cela občina žaluje, ker se je preselil na dva meseca sloveči ovčji trgovec s svojim pomočnikom v Celovec na „Hajplac“ v znano veliko hišo št. 12. Slavnemu občinstvu in odjemalcem pa imenovana voščila veselo novo leto in se še v bodoče priporočata za prijazno naklonjenost!

Žabnice. Ljudje so raztrosili čudno laž, da je učitelj Cvik v šoli učil otroke moliti — rožnivenec. Bog ne daj! Kaj bi rekel g. Palla, ko bi se drznil učitelj kaj takega storiti. To dejstvo resnici v čast pribijemo in g. Cviku želimo srečno pot v Gorije!

Izjava!

V listu „Freie Stimmen“ z dné 31. decembra 1902, št. 104, smo brali, da je od celovške podružnice nemškega „Schulvereina“ tudi šola v Šent-Jakobu v Rožu dobila za božičnico celih 67 kron in 4 vinarje. Št.-Jakobski krajni šolski svet spozna za svojo dolžnost, braniti čast slovenske šole v Šent-Jakobu ter izjaviti, da on nikjer in nikoli ni prosil šulvereinske podpore, da je nikjer in nikoli ni sprejel niti vinarja in da je tudi noče in ne potrebuje. Če je naša šola res dobila omenjeno podporo, skoraj ni mogoče drugače, kakor da jo je sprejel naš g. nadučitelj J. Krebitz. Krajni šolski svet št.-Jakobski je prav radoveden, ali je to res.

Št. Jakob v Rožu, dné 6. jan. 1903.

Frane Mayr, načelnik.

Novičar.

Na Koroškem.

Cesarjev dar. Cesar je podaril za zidanje farne cerkve v Ovčji vasi 1000 kron. Kakor znano, je cerkev po zadnjem požaru zelo trpela.

Družbinski večer priredi Celovški slovenski klub v sredo dné 4. februarja t. l. točno ob 1/8. uri zvečer v gostilni gospoda Cavznika „pri zlatem studencu“, Lidmanky-jeve ulice, kjer ima odmenjeno svojo „klubovo sobo“. Na vspeh je tamburanje, petje itd. Poseben vhod je iz dvorišča na desno. — Slovenski gosti so nam dobro došli!

Drobiž. V Št. Pavlu ob Zili so ob božičnih praznikih tatovi izpraznili cerkveno pušico. — Dela za zidanje železnice preko Karavank bodo oddana še ta mesec. Kmalu začno potem zidati tudi prog. V predoru delo hitro napreduje. — Razpisane so učiteljske službe: Na Bistrici v Rožu in v Hodišah do dne 22. januarja, v Vrbi in Domačalah do dne 25. januarja, v Škocijanu do dne 1. februarja. — Dne 29. decembra je pogorel skedenj J. Loparja Pod Lipo pri Ovbrah. Škode je bilo 4000 K.

Po slovenskih deželah.

Čujte, kaj dela žganje! Z Vranskega na Štajerskem poročajo, da so našli v Ločici v neki mali vodi utopljeno Ivano Lebeničnik, staro še le sedemnajst let. Nesrečno dekle neslo je iz Vranskega špirta domu za žganje in se ga je bila napila. Med potom postalo ji je slabo, ko je hotela steklenice, v katerih je že manjkalo špirta, z vodo zaliti. Čujte toraj kaj dela žganje! S strahom moramo gledati v prihodnost, če se bo žganjepitje tako razširjalo. Pri vsaki hiši skoro pije se za malo južino žganje! Ni potem čuda, da se že otroci navadijo piti žganja, da so otroci bebeci, slaboumni, slabotni, blede; ni čuda, da so ljudje že v mladih letih udani najgršim pregreham.

Križem sveta.

Vreme v mesecu januarju 1903 prerokujejo preroki tako: Od 4. oblačno in hladno (!). Od 5. naprej mrz in sneženi zameti. Mrz bo posebno oster 9., na to pade dvakrat sneg in 15. bo zopet boljše. 21. januarja postane lepo vreme, katero bo do konca meseca ostalo. — Pojte se solit, vremenski preroki!

Trgovinsko pogodbo z Italijo je končno Avstrija odpovedala in sicer z opravičenjem, da ji ni mogoče več vzdržati vinske klavzule po 31. decembru pretečenega leta.

Obsojen slovaški poslanec. Slovaški rodoljub in ogerski državni poslanec Valašek je obsojen v trimesečno ječo in denarno globo 300 kron radi ščuvanja (?) zoper ogersko državo.

Ruske kmetice. Kadar se govori o Rusih, Nemce kar mrzi, ker si mislijo, da so navadni Rusi neizobraženi, celo na pol divji. Da nimajo pravega pojma o Rusih, kaže časniška vest, da v mali vasi Nikolskoje Ribinskega okraja vsa uradna občinska opravila opravljajo kmetice, in sicer županova žena in žene občinskih svetovalec točno in natančno. Njihovi možje imajo veliko opravka v Petrogradu in v Moskvi, in jih ni doma skoraj celo leto. Kmetice prihajajo redno k sejам in sklepajo modro in vestno.

Vabila.

Ciril in Metodova podružnica v Šmihelu pri Pliberku priredi s sodelovanjem pevskega in tamburaškega društva „Gorotan“ v nedeljo dné 18. januarja 1903 ob 4. uri popoldne veselico v gostilni gosp. Sercerja v Šmihelu. Pri tej veselici nastopi prvič domači tamburaški zbor; predstavljale se bodo igre „Dr. Veznal in njegov sluga Štipko Tiček“ ter „Zakleta soba v gostilni pri „Zlati goski“. — Vstopnina je 30 vin., od sprednjih sedežev 60 vin. Čisti dobiček se bo porabil za poplačanje tamburic. — Ker pride tudi g. France Grafenauer ob tej priliki se svojim volilcem predstavi pričakujemo vsestransko obilne udeležbe. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Odbor.

Hranilnica in posojilnica v Slov. Plajbergu bo imela svoj letni občni zbor dné 25. januarja 1903 ob 3. uri popoldne pri Bostu v Slov. Plajbergu s sledečim vspehom: 1. Volitev odbora. — 2. Računsko poročilo. — 3. Posamezni nasveti. Prijazno vabi vse zadružnike odbor.

Loterijske številke od 10. januarja 1903.

Linc	71	43	44	19	67
Trst	83	39	75	41	14

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Listnica uredništva.

Gosp. Jan. Silan, not. kancelist v Pliberku. Potrjujemo Vam, da niste Vi ali sploh kdo iz Vaše obitelji pisali dopis: „Pliberk (Omika »Herrenvolka«) v številki 1. »Mir«-a z dné 1. jan. t. l.“, kakor sploh od Vas doslej nobenega dopisa nismo sprejeli! Oni dopis smo prejeli od povsem druge strani. — Sploh pa ne vemó, zakaj gotovi ljudje toliko stikajo za dopisniki! Saj ne gre za to, k d o je kaj pisal, marveč kaj se je pisalo! Resnica pač vselej v oči bóde!
Več dopisov smo radi pomanjkanja prostora morali odložiti za prihodnjic!

NAZNANILA.

Nove litanije

presv. Srca Jezusovega

s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu se dobivajo v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovec. 25 komadov stane 45 kr. (poština 5 kr.); 50 komadov 80 kr. (poština 10 kr.); 100 komadov 1 gl. 40 kr. (pošt. 15 kr.).

Prav lepa kmetija

se dá v najem ali pa se prodá pod zelo ugodnimi pogoji. Je v lepi legi blizu ceste med Pliberkom in Prevaljami, z 14¹/₂ orali sveta in 14 orali gozda. Sadnega drevja je toliko, da se dobi iz sadja lahko do 20 polovnjakov mošta. Vse je v dobrem stanu ter se oddá zaradi bolehnosti posestnice-vdove. Naslov se izve pri upravništvu „Mira“ v Celovec. Kupci naj se oglašajo do 20. svečana t. l.

Vljudna prošnja:

Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Knaippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakrānega kaže ta podoba.

Brinjevec,

natorni, staro in obležano blago, 1 liter 2 kroni 40 vin., 3 litri franko po pošti za 9 kron. Fina, stara slivovka, liter za 2 kroni, pošiljam proti povzetju.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega Vam pošlje za-
stoj in poštine prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

V najem se dá kmetija

posojilnice Kleče v Podravljah. Poslojje je prostorno, pripravno za vsakovrstno obrt, bodisi za kramarijo ali krčmarijo, posebno pa za kakega mesarja, ker v okolici nobenega ni. Več pové načelnik posojilnice v Klečah, pošta Podravlje (Föderlach) na Koroškem.

Posestvo hiš. št. 71. v Velikovec,

ležeče na Dravski strani, z eno sobo, kuhinjo s štedilnikom, hramom, hlevom, svinjakom, skednjem in nekolikim zemljiščem, se prodá iz proste roke. Pripravno je posebno za delavce, bodisi že tesar, zidar, čevljar ali krojač. Cena 1500 goldinarjev (3000 kron) ter se eden del pusti lahko na hiši. Več pové Jurij Petik, občinski redar v Velikovec na Koroškem.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pis-
menih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadno drevje z natanko namereno petrolovo mešanico,

svetilnice na acilen, da se ulové leteči hročči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplenje,

sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, kot

zbiralnike (trierje), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ, II., Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

